

בש"פ 1078/20 - אדם מסרוגה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 1078/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: אדם מסרוגה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבארשבע
בתפ"ח 24704-02-19 מיום 9.2.2020 שניתנה על
ידי כב' סגן הנשיאה נ' זלוצ'ובר

תאריך הישיבה: י"ד בשבט התש"ף (9.2.2020)

בשם העורר: עו"ד נתנאל לגמי; עו"ד אלכסיגלפנט
בשם המשיבה: עו"ד שרית משגב

החלטה

1. עניינו של העורר שלפני נדון לפני ימים אחדים בהחלטתה של השופטת ברק-ארזבבש"פ 1012/20 מסורגה נ' מדינת ישראל (6.2.2020). בתמצית, מדובר במי שחברו נרצח והוא עצמו נפצע וכעת נקרא להעיד מטעם התביעה במשפט על עבירות רצח, ניסיון רצח ועוד. העורר לא התייצב בשני מועדים לשמיעת עדותו, חיוב בהפקדה כספית וחתימת ערבים לא סייעו בכך, והוצא לו צו הבאה.

ביום 5.2.2020 העורר החל להעיד, ובתום יום הדיונים החליט הרכב בית המשפט המחוזי השומע את התיק לעצור את העורר עד להשלמת עדותו ביום 12.2.2020, אלא אם כן יפקיד 200,000 ש"ח במזומן. ערריו של העורר נדחו, לרבות בבש"פ 1012/20 האמור, אולם השופטת ברק-ארז הורתה למשיבה לבקש להקדים את דיון ההוכחות הבא, ולבית המשפט המחוזי - לדון מחדש בעניינו של העורר.

עמוד 1

2. בהתאם לכך, הישיבה המיועדת לשמיעת המשך עדותו של העורר הוקדמה ליום 11.2.2010 (תוך דחיית דיון בתיק רצח אחר), וסכום ההפקדה הופחת ל-50,000 ש"ח. עוד הפנה בית המשפט המחוזי את תשומת לב שירות בתי הסוהר לאיומים לפגיעה בעורר (בעצמו ובידי אחרים), להיותו עד ולצורך להיטיב את תנאיו ככל האפשר על רקע זה; ואסר למנוע ממנו להתקשר עם אחרים, לרבות באמצעות טלפון שיועמד לרשותו "במידה".

3. מכאן הערר שלפניי. נטען כי לא ניתן מענה מספק להצעות חלופיות להבטחת התייצבות העורר בדיון, כגון השמתו בתנאים של עדי מדינה והצבת שוטר שיוודא את ההתייצבות; כי זה 5 ימים העורר עצור ללא גישה לטלפון; כי אינו מסוגל להפקיד את הסכום הקבוע לו; וכי נקודת האיזון השתנתה ונטה לכיוון מעצרו.

המשיבה מדגישה מנגד כי דרכים אחרות להביא את העורר לעדות לא צלחו. לטעמה, אין מדובר במי שזכאי להגנה מחשש לחייו, אלא במי שאינו מעוניין להעיד.

4. לא בלי התלבטות, דין הערר להידחות.

סמכות המעצר לפי סעיף 73 א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, של עד המסרב להעיד היא סמכות חריגה המחייבת לאזן בין שני אינטרסים. מצד אחד, האינטרס העיקרי בדרך כלל הוא הזכות לחירות של מי שאינו נאשם בעבירה בעצמו והוא רק עד במשפט, ודאי אם - כבענייננו - הוא עצמו נפגע עבירה. בצד השני עומד האינטרס לברר את האמת בהליך משפטי, בעיקר בתיק פלילי, ולעשות זאת תוך זמן סביר, בייחוד במקרה שבו הנאשם עצור, ובנסיבות מיוחדות תינתן עדיפות לכך.

כפי שכבר נפסק, לפני הפעלת סמכות זו על בית המשפט לשקול את "מרכזיות העדות ומתולקידום ההליך העיקרי; האם עולה החשש משילאיהתייצבות העדות; האם העבירות הנדונות בהליך העיקרי חמורות; מהומועד העדות שנקבע, ועוד" (בש"פ 2600/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (14.4.2013)).

5. בנסיבות המקרה דנן, וכאמור לא בלי התלבטות, מצאתי כי ישנה הצדקה למעצר העורר.

לגישת התביעה מדובר בעד ראייה שעשוי לתרום רבות לגילוי האמת; העורר סירב להעיד בהיותו חופשי ממעצר, ואמצעים סבירים חלופיים להבאתו לא הועילו; המשפט בעבירות חמורות של רצח, ניסיון לרצח ועוד; העדות קבועה למועד קרוב מאוד ואף הוקדמה ביום על אף יומנו העמוס של בית המשפט המחוזי ובדחיית דיון שהיה קבוע בתיק רצח אחר.

נוסף על כך, התיק הפלילי מתנהל זה כשנה, והנאשם בו עצור עד לתום ההליכים; בית המשפט המחוזי, שראה את העורר וניסה קודם לכן לזמנו לעדות, התרשם כי זה לא יתייצב לדיון אם לא יהיה עצור; סכום ההפקדה הופחת; העדות אמורה להסתיים בישיבה הקרובה והיא רחוקה אך יומיים מההחלטה מושא הערר (והדיון שקיימתי בו באותו יום).

אשר להצעות העורר לנקוט צעדים אחרים להבטחת התייצבותו, אני סבור כי אין בהן פתרון הולם בנסיבות העניין.

עם זאת, אני מורה כי אם העדות לא תסתיים ביום 11.2.2020, ידון בית המשפט המחוזי מחדש בשאלת מעצרו של העורר. ההנחיות בהחלטת בית המשפט המחוזי בדבר תנאי מעצרו יעמדו בינתיים בעינם, ובפרט בקשר ליצירת קשר עם אחרים.

ניתנה היום, ט"ו בשבט התש"ף (10.2.2020).

שׁוֹפֵט
